

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDNING

för

KONST, SLÖJD OCH HUSHÅLLNING.

N:O 15. } Tryckt hos Gno. LÖWEGREN, Götheborg. { April 2.
1824

Anteckningar i Sinnebildslåran.

EGENSINNIGHETEN afbildas genom en yngling i fantastisk, lätt drägt, med en fladdrande mantel. Hans hufvudbonad är en kask, försedd med yfvig fjäderbuske. I ena handen har han en pust och i den andra en sporre, hvilka attributer skola tillkännagifva, att den nyckfulle utan åtskiMnad berömmar eller tadlar dygden och lasten.

MISSTANKAN föreställes genom en man med orolig blick, stående i forngrekisk krigsrustning, med blottadt svärd och i begrepp att försvara sig emot hvarje anfall. Framför sig håller han en ofantligt stor sköld, på hvilken en tiger är afbildad, emedan detta djur, enligt Aristotelis uppgift, är så misstänksamt, att det illa upptager allt, till och med den behagligaste musik. Vaksamhetens sinnebild, en galande Tupp, kröner hjälmen på hans hufvud.

VILLFARELSEN afbildas genom en yngling, som, synbart tvekande, med förbundna ögon och med tillhjälp af en staf eller kåpp letar sig våg öfver en klippa, vid hvars fot en afgrundslik öppning visar sig. De åsneöron, som man gifvit honom, skola beteckna, att förvillelse och okunnighet äro källan till all villfarelse.

Något om Sång.

Sångens uppfinnelse måste sökas långt tillbaka bland de

äldsta folkslagen. Det första bruk man deraf känner, var det hos Egyptier och Greker antagna, till Gudars och Hjeltars ära. Derifrån härleder sig Sångens införlifvande med Poesien, helst hos Grekerna ingen poesi gafs utom densamma. Efter behofvet uppkommo sedermera de flera sångslag, som ännu gälla. Koralsången har i våra kyrkor intagit den plats, som Hymnen förut innehade i Egyptiers, Grekers och Romares gudatempel. Den episka, dramatiska och lyriska Sängen äga ännu sin anvista fornbestämmelse.

Arsenal.

Med detta ord utmärker man en byggnad, i hvilken vapen och krigsförråd förvaras. Redan Romarne ägde sådana på alla rikets gränsorter, och kallade dem Armentaria. Nu för tiden finner man dem merendels blott i större befästa städer. Arsenalen i Paris är en af de äldsta, ehuru långt ifrån hvarken välbelägen eller vacker. Den i Berlin anses för den vackraste i Europa, och den i Venedig för den största, emedan den äfven rymmer marinförrådena, hvilka annars vanligen förvaras i serskilta byggnader. Ordet härleder sig från det Latinska Arx, slott med fästning.

Några Sympatibläck.

Man skrifver på paper med en utspädd upplösning af saltsyra koppar. När det blifvit torkadt, synes ingen skrift; men när det hålles några ögonblick öfver elden, visar sig det skrifna med en vacker gul färg.

På samma sätt blir det, som man skrifvit med en upplösning af saltsyra Kobolt, och låtit torka, när man håller det öfver elds-liga, efterhanden blåsligt, och är kobolts muriatet på vanligt sätt tillredt, så bokstäfverne en ganska vacker grön färg.

Man tekne ett landskap med tusch, och måle blad och växter med koboltsmuriat, samt några blomster med kobolt-acetat och en del med kopparmuriat. Så länge denna tekning förvaras i kallt rum, visar den endast konturerna till ett vinterstycke; men när man värmer den öfver elden, framkomma blad och blomster i deras naturliga färger, hvilka de likväl åter mista så snart papperet ej längre hålles öfver värmen. Detta konststycke kan förnyas så många gånger man behagar.

Om man skrifver med utspäddt silfverniträt, och låter det torka, så synes ingenting på papperet; men håller man det öfver ett kärl, hvori man lagt Ammoniisulfat, så kommer det skrifna fram i en metallisk silfverglans.

Man skrifver med en svag upplösning af Jernsulfat och låter det torka. Vill man göra skriften synbar, så rite man åter upp bokstäfverna med en ren penna, doppad i galläppletinktur, då den snart visar sig med svarta bokstäfver.

Skrifver man med en upplösning af Wismuthsniträt, så synes det ej, när det blifvit torrt; men blir fullkomligt låsligt, när papperet, hvarpå man skrifvit, doppas i vatten.

Om man skrifver med svagt Jernsulfat och fuktat det, sedan det torkat, med Pottaskeprussiat, så visar sig skriften med mycket vackra blåa bokstäfver.

Att göra det skrifna osynligt derigenom att man lägger det i en tom flaska.

Man skrifver i en färgande vegetabilisk örtsaft på ett stycke papper, och lägger det i en butelj, hvori dephlogistiserad saltsyreluft finnes, så skall det skrifna om några minuter försvinna.

Att på en Papperslapp, hvarpå intet är skrifvet, visa skrift derigenom att man lägger den i en tom butelj.

Man skrifver med en upplösning af blyhvitt i vatten på en papperslapp, och nedsläpper den i en butelj, hvaruti finnes dephlogistiserad luft efter Scheeles metod, så skall skriften, hvar till förut ej det minsta spår kunde upptäckas, bli synlig inom några minuter.

Att utrota kålmatkar i Trädgårdar.

Man sår hamprö rundtomkring kållandet, och strör derjemte ett och annat frö in i sjelfva landet. Hamplukten afhåller de hvita svartfläckiga sommarfoglarna att lägga sina egg på kålantorna, och sedan hampan gått i frö, dölocar den äfven en mängd toglar, som förstöra markarna.

Att göra Glaskärl klara.

Glaskärl, som förlorat sitt klara utseende, återvinna det, om man gjutet litet vatten öfver kolald eller på varm aska, håller glaset öfver den uppstigande röken och sedan sköljer det med rent vatten.

Att länge hålla egg friska.

Man lägger eggen i ett träkärl, på hvars botten finnes en tapp, och öfvergjuter dem helt och hållet med vatten, hvilket man hvar dag aftappar och pågjuter färskt igen. Det skadar ej, om man öfversmörjer eggen med talg, innan man lägger dem i vattnet. På detta sätt kunna de länge förvaras.

Att förbättra frusna egg.

Man lägger dem endast i kallt vatten. Det drager kölden ur dem.

Att afvånja höns ifrån att äta egg.

Man låter hvitan urinna från några stycken egg, så att gulan endast blir kvar, och i dess ställe fyller man egget igen med upplöst gips. Läger man nu dessa egg på de ställen, der hönsen fått ovanan att utdricka de goda, så är olägenheten med ett par försök afhulpen.